

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Poľská republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Základné makroekonomické indikátory

Základné indikátory	2017	2018	2019	2020	2021
HDP (%)	4,8	5,3	4,7	-2,2	5,9
HDP per capita v PPS (%EU27)	70	71	73	76	77
Miera inflácie (HICP %)	1,6	1,2	2,1	3,7	5,2
Miera nezamestnanosti (%)	6,5	5,7	5,2	6,5	3,4
Rozpočtový deficit (% HDP)	-1,5	-0,2	-0,7	-6,9	1,9
Vonkajšia zadlženosť (% HDP)	50,6	48,8	45,6	57,1	53,8

Zdroj: EUROSTAT, GUS

Ratingové hodnotenie Poľska

Standard&Poor's	A- Stabilný výhľad
Moody's	A2 Stabilný výhľad
Fitch Ratings	A- Stabilný výhľad

Poľsko ako jediná krajina EÚ prešla krízou rastom HDP, od prvej vlny krízy v roku 2009 až doteraz. V porovnaní s ostatnými krajinami EÚ Poľsko naďalej patrí k lídrom rastu HDP.

Hospodársky rast, narastajúca domáca spotreba, tieto skutočnosti spolu s aktívnym kapitálovým trhom umocňujú atraktivitu PL pre zahraničných, ale v poslednom čase čoraz viac aj domácich investorov.

Hodnotenie poľskej ekonomiky za rok 2021

Podľa údajov Ústredného štatistického úradu (GUS) sa poľská ekonomika v roku 2021 ako celok zvýšila o 5,9% HDP. HDP vzrástol najviac od roku 2007, ide o najvyšší nárast za posledných 14 rokov – hoci počas pandémie v roku 2020 HDP klesol o 2,2 %. Výrazné zrýchlenie ekonomického rastu na konci roku 2021 znamená, že aj rok 2022 má šancu byť lepší a vzhľadom na úspešný 4.Q. 2021 (rast 7,3%) sa môže rast HDP v roku 2022 blížif k 4 %. Vyhliadky hospodárskeho rastu v tomto roku zostávajú veľmi dobré a ekonomika sa nielenže zotavila z pandémie C-19, ale je na ceste veľmi rýchleho rastu, čo dokazujú údaje o priemyselnej výrobe a maloobchodných tržbách. Deficit štátneho rozpočtu v roku 2021 dosiahol 5,8 mld EUR (18,8 mld. EUR rok 2020).

Miera nezamestnanosti ostáva druhá najnižšia v EÚ, za rok 2021 dosiahla 5,4%, kým v roku 2020-6,5%). Mzdy rastú a poľský pracovný trh sa začína stretávať s nedostatkom pracovných síl.

Bilancia zahraničného obchodu Poľska za rok 2021 skončila so záporným saldom v hodnote 0,6 mld EUR, kým v roku 2020 prebytok predstavoval 12 mld. EUR. PL vyviezlo tovar vo výške 285,8 mld. EUR, dovoz predstavoval 286,4 mld. EUR. V porovnaní s rokom 2020 vzrástol vývoz o 19,1 % a dovoz o 24,8 %.

V súvislosti s pandemiou C-19 vláda PL prijala v roku 2021 niekoľko opatrení na pomoc obyvateľom a poľským podnikateľom. Vďaka protikrizovým opatreniam podporili 7,5 mil pracovných miest a poľským spoločnostiam bolo pridelených viac ako 216 miliárd PLN (48 mld EUR). Na zmiernenie účinkov inflácie vláda PL pripravila „Protiinflačný štít“ – balík znížení

cien palív, energií a daní v celkovej hodnote až 10 mld PLN (2,15 mld EUR), ktorý postupne nadobudol účinnosť od roku 2022.

Minimálna mzda

Na základe rozhodnutia vlády od 1. januára 2022 minimálna mzda v Poľsku predstavuje 3010 PLN (čistá minimálna mzda 2209,56 PLN), o 210 PLN viac oproti minuloročnej minimálnej mzde. Aj keď ide o nárast o 7,5 %, môže sa ukázať, že bude stále nižší ako inflácia. Najnižšia hodinová sadzba bude 19,70 PLN.

Kalendárny rok	Min. mesačná mzda SK	Min. hodinová mzda SK	Min. mesačná mzda PL	Min. hodinová mzda PL
2022	646 €	3,71 €	3010 PLN (662 €)	19,70 PLN (4,34 €)
2021	623 €	3,58 €	2800 PLN (636 €)	18,30 PLN (4,15 €)
2020	580 €	3,333 €	2600 PLN (602 €)	17 PLN (3,95 €)
2019	520 €	2,989 €	2250 PLN (525 €)	14,70 PLN (3,34 €)
2018	480 €	2,759 €	2100 PLN (503 €)	13,70 PLN (3,28 €)

EXPO 2024 – nový termín konania sa posunul na rok 2029 - bude sa konať v meste Łódź. Organizácia svetovej výstavy Expo Horticultural tzv. Zelené Expo bude venovaná mestskej zeleni. Expo je dobrým projektom pre rozvoj Poľska, najmä v čase hospodárskej krízy po pandémie. Výstava Expo Horticultural bude atraktívnejšou, pretože bude rozvojovým impulzom pre odvetvia, ktoré najviac utrpeli, tj pre zábavný, stravovací a turistický priemysel, ale aj pre stavebný a záhradnícky priemysel. Łódź je mesto textilného priemyslu, nazývané aj Manchesterom východu, je nositeľom tradícií a inovácií v móde.

Pre slovenské podniky je zaujímavou príležitosťou na získanie kapitálu Varšavská burza cenných papierov, najdynamickejšie sa rozvíjajúca a najlikvidnejšia burza cenných papierov v strednej Európe (http://www.gpw.pl/root_en). V roku 2021 oslávila 30. výročie vzniku.

Poľsko vyslovilo „Nie“ pre zavedenie Eura v blízkej budúcnosti. Politické strany v PL majú zagarantovať Poliakom, že euro v PL bude prijaté až vtedy, keď krajina dosiahne úroveň najrozvinutejších krajín EÚ a Poliáci dosiahnu európsku životnú úroveň, ktorej hlavným znakom bude výška platov porovnateľná so zárobkami v najviac rozvinutých krajinách EÚ (za meradlo považuje úroveň v DE).

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Ropný a plynárenský priemysel

Ropný terminál v Gdaňsku je vybudovaný aj za účasti slovenských firiem. Terminál na poľskom pobreží umožní PL dovoz nafty z celého sveta, skladá sa zo šiestich nádrží s kapacitou 62,5 tis. m³ a celkovo v termináli možno uložiť 375 tis. m³ nafty. Stavbu dokončilo konzorcium vedené poľským IDS-Bud so slovenskými firmami Váhostav PL a PSJ Hydrotranzit

EÚ únia poskytne 128 mil. EUR z fondov na podporu plánovaného rozšírenia terminálu na skvapalnený zemný plyn (LNG) v severozápadnom Poľsku – LNG Terminal Świnoujście. Prevádzkovateľ terminálu, spoločnosť Polskie LNG uviedol, že zariadenie by sa malo rozšíriť až na 7,5 miliardy m³ LNG ročne.

Poľská štátna plynárenská spoločnosť PGNiG podpísala dlhodobú kúpnu zmluvu na skvapalnený zemný plyn od amerického koncernu Cheniere Marketing International. Do Poľska bude dodaných takmer 40 mld. m³ plynu. Zmluva na nákup a dodávku do terminálu LNG v Świnoujście bola uzatvorená na obdobie 24 rokov.

EÚ poskytne 215 mil. EUR na výstavbu plánovaného plynovodu Baltic Pipe medzi Dánskom a Poľskom s celkovou dĺžkou 900 km. Plynovod bol zaradený do zoznamu projektov európskej energetickej infraštruktúry, ktoré budú spolufinancované z pokladnice EÚ. Výstavba sa začala v roku 2020 a ukončená bude v roku 2022, poľským prevádzkovateľom distribučnej

siete je Gaz-System a dánskym firma Energinet. Projekt je súčasťou úsilia Varšavy diverzifikovať dodávky plynu a znížiť energetickú závislosť krajiny na Rusku.

Vláda PL oznámila nový dlhodobý energetický plán pre krajinu v snahe znížiť emisie CO₂. Plán vypracovaný poľským ministerstvom pre energetiku uviedol, že krajina má do roku 2040 znížiť spotrebu uhlia na 30% svojho energetického mixu. Uhlie je v súčasnosti zdrojom 80% celkovej spotreby energie v PL. Cieľom krajiny je začať vyrábať vlastnú jadrovú energiu do roku 2033 a investovať do programu offshore veterných fariem. Podľa plánu ministerstva by obnoviteľné zdroje energie mali do roku 2030 predstavovať 21% energetického mixu krajiny.

Prevádzkovateľ poľskej plynárenskej prepravnej sústavy Gaz-System má v súčasnosti rôzne vstupy do poľskej prenosovej sústavy - ide o plynársky terminál vo Świnoujście, alebo vstup z Nemecka cez reverz plynu v plynovode Jamal. Gaz-System je schopný získavať plyn aj pomocou českého prepojenia, od 1. mája 2022 bude spustené prepojenie v Klaipede, od 1. októbra 2022 Baltic Pipe.

Poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel

Poľsko je dôležitou poľnohospodárskou krajinou založenou na veľmi silnej agrárnej tradícii a roľníckej kultúre: 10% aktívnej populácie pracuje v poľnohospodárstve.

Vďaka rozvinutému poľnohospodárstvu je Poľská republika v rámci Európskej únie významným producentom a exportérom poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, zameriavajúcim sa na tradičné, ale aj ekologické formy poľnohospodárstva.

Poľsko patrí k svetovým lídrom v pestovaní jablák, malín, čučoriedok rovnako patrí k špičke medzi spracovateľmi ovocia a zeleniny a k najväčším výrobcami mrazeného ovocia a zeleniny, ovocných a zeleninových štiav a koncentrátov.

Jedno z najdôležitejších odvetví zahraničného obchodu je vývoz agropotravinárskych výrobkov, najmä mäsa a jeho výrobkov, mliečne výrobky a cukor, ako aj hospodárske zvieratá. V rámci produkcie mäsa je PL najväčším výrobcami hydinového mäsa v EÚ. Poľské produkty sú smerované predovšetkým na trh EÚ (Nemecko, Veľká Británia, Holandsko, Taliansko, Francúzsko a Česká republika).

Hodnota poľského vývozu agropotravinín aj napriek pandémie COVID-19, dosiahla rekordnú úroveň a v roku 2021 predaj poľských potravinárskych výrobkov predstavoval 37,4 mld EUR, nárast o 9% oproti roku 2020. Vývoz potravín je čoraz dôležitejší z hľadiska celkového obratu ZO, saldo s agropotravinárskymi výrobkami za rok 2021 bolo pozitívne a dosiahlo 12,7 mld EUR (+13%). 73% tržieb z vývozu (27,1 mld EUR) pochádzalo z predaja do krajín EÚ – nárast o 11% v porovnaní s r. 2020. Do krajín mimo EÚ sa vyviezli agropotravinárske výrobky v hodnote 10,3 mld EUR – nárast o 3%.

Silné postavenie Poľska v poľnohospodárskom a potravinárskom sektore EÚ je výsledkom zavedenia pokrokových technológií a modernizácie opierajúcej sa o efektívne využívanie eurofondov.

Automobilový priemysel

Poľsko v súčasnosti nemá vlastnú značku sériovo vyrábaných automobilov. Výroba posledného poľského auta - Polonez - skončila v roku 2002. Aj napriek tomu Poľsko patrí medzi významných výrobcov automobilov a ich komponentov. Automobilový priemysel je považovaný za jedného z najväčších automobilových uzlov v Európe. Významnú úlohu v poľskom automobilovom priemysle zohrávajú výrobcovia vozidiel - osobné, dodávkové, nákladné a autobusy.

Najväčší v Poľsku a jeden z najväčších automobilových závodov v Európe je Fiat v Tychy. V závode Gliwice vyrába spoločnosť General Motors modely Opel Astra a Opel Cascada. Volkswagen má sídlo v Poznani, vyrábajú VW Caddy a Caddy Maxi a tiež VW Transporter. Volkswagen otvoril nový závod vo Wrześnii, úžitková dodávka Crafter. V PL sa vyrábajú aj nízkopodlažné mestské autobusy a turistické autobusy Neoplan, tieto továrne vlastní MAN Truck & Bus AG. Solaris Bus & Coach SA so sídlom v Bełchatówe je výrobcami vozidiel verejnej dopravy. Tieto vozidlá sa vyrábajú v štyroch výrobných závodoch, dve továrne sa nachádzajú v Środa Wielkopolska, závody v Poznani a Bełchatówe. Továrne na

autobusy Volvo, ktorá je jedným z najväčších výrobcov tohto typu vozidiel na svete, sa nachádza vo Vroclavi. Scania sídli v Štupsku a vyrába aj mestské autobusy. Nákladné autá sa vyrábajú v Jelcz-Laskowiciach v Dolnom Sliezsku, často sú to vojenské vozidlá.

Automobilky v Poľsku vyrábajú aj diely a komponenty. Jednou z takýchto automobilových spoločností v Poľsku je Toyota Motor Manufacturing Poland so sídlom vo Wałbrzychu, ktorá vyrába motory a prevodovky pre Citroen a Peugeot.

Poľská asociácia automobilového priemyslu (PZPM) je poprednou poľskou organizáciou zamestnávateľov automobilového priemyslu, ktorá združuje 42 členských organizácií: výrobcov a zástupcov výrobcov motorových vozidiel, motocyklov a mopedov v Poľsku, ako aj výrobcov vozidiel a karosérií v Poľsku.

Výroba nových osobných automobilov a dodávok v Poľsku už niekoľko rokov klesá. Pandémia otriasa trhmi s automobilmi. Prestoje a problémy s materiálmi viedli k stratám vo výrobe. V Roku 2021 výroba osobných automobilov poklesla o 6,5 %, výroba nákladných vozidiel vzrástla o 4,2 % a výroba autobusov poklesla o 13,8 %. Poľsko je štvrtým najväčším výrobcom bicyklov v EÚ, ročne sa vyrobí 1,2 milióna kusov.

Výroba vozidiel v Poľsku za obdobie 2015 – 2021 (v tis.)

Vozidlá	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
osobné	534,7	554,6	514,7	451,6	434,7	278,9	261,0
nákladné	120,9	122,0	169,8	202,1	207,8	166,4	173,4
autobusy	5,0	5,2	5,3	5,9	7,4	6,0	5,2
spolu	660,6	681,8	689,7	659,6	649,9	451,3	439,6

Zdroj: GUS

Poľská vláda si uvedomuje, že budúcnosť automobilového priemyslu je v elektromobilite. V roku 2021 bolo registrovaných 19 408 elektromobilov (18 875 v roku 2020). Celkovo je v PL registrovaných (k 01/2022) 38 001 osobných a 1 657 úžitkových elektromobilov. Z toho je 18 795 plne elektrických áut a 19 206 modelov s hybridným pohonom. S nárastom počtu elektrických vozidiel sa zvyšovala aj počet nabíjacích staníc, ktorých na konci roku 2021 bolo 1932 (1 364 v roku 2020).

S cieľom podporiť elektromobilitu sa na tento účel združili poľské štátne spoločnosti, PGE, Energa, Enea a Tauron a pripravujú zahájiť prevádzku továrne vyrábajúcu elektrické vozidlá, investícia v hodnote 1,30 mld. EUR. Tieto spoločnosti v PL uviedli v roku 2016 do prevádzky spoločnosť ElectroMobility Poland, ktorej projekt má za cieľ vyvinúť poľské elektrické vozidlo. Plán rozvoja elektromobility predpokladá, že do roku 2025 bude na poľských cestách jazdiť jeden milión elektromobilov.

Drevársky a nábytkársky priemysel

Poľsko je jedným z popredných výrobcov nábytku na svete a má svoje významné postavenie aj na medzinárodných trhoch. V kontexte exportnej analýzy je Poľsko lídrom vo vývoze nábytku v celej EÚ spolu s Nemeckom a Talianskom. V prípade Poľska tvorí export do EÚ až 88 %, kým do Nemecka 72 % a do Talianska 55 %.

Najväčší poľskí producenti nábytku majú vyspelé technológie v najmodernejších výrobných halách, ktoré dokážu kvalitatívne a cenovo konkurovať všetkým výrobcom v Európe. Podľa údajov Eurostatu je Poľsko krajinou s najväčším zastúpením nábytkárskych spoločností v EÚ, cca 21 000 podnikov.

Pred 60 rokmi (27.1.1961) bola uskutočnená prvá objednávka na nákup nábytku vyrobeného v poľskej továrni. Po Švédsku, v ktorom sa začala výroba nábytku pre IKEA, bolo prvou krajinou Poľsko a dnes takmer 20% produkcie IKEA pochádza z PL.

Vďaka konkurenčným výhodám a flexibilitě zostáva poľský nábytkársky priemysel jedným z kľúčových odvetví poľskej ekonomiky aj napriek kríze COVID-19. Nábytkársky priemysel je známy predovšetkým exportom svojich produktov, z ktorých najväčšiu skupinu

tvorí sedací nábytok (rôzne typy stoličiek, kresiel, sedacích súprav a pod.), ktoré pokrývajú cca 30 % exportu, z toho 20 % tvorí čalúnený nábytok.

Poľský nábytkársky priemysel skončil rok 2021 s rekordným výsledkom predaja, ktorý vzrástol z 11 mld EUR v roku 2020 na 13 mld EUR v roku 2021, čo znamená nárast o 18 %. Avšak dobré predajné výsledky neznameniajú, že poľskí nábytkári nepocifujú negatívne javy v trhovom prostredí, ako je zvyšovanie nákladov na suroviny, materiály, energie a mzdy.

Obranný priemysel

Poľsko kvôli geopolitickej situácii investuje do vyzbrojovania a modernizácie armády a vláda výdavky na obranu ďalej navyšuje. Za ostatné roky jeho obranný rozpočet neklesol pod 1,95% HDP - v r. 2021 dosiahol 2,34%, na r. 2022 je plán 2,5% a v r. 2023 by mal dosiahnuť 3%. Výdaje na obranu v roku 2021 boli v priebehu roku navýšené na 12,9 mld EUR (11 mld EUR rok 2020).

Prioritou vlády PL je naďalej modernizácia protivzdušnej obrany, modernizácia a vybavenie obrnených vojsk, zaistením bezpečnosti poľského kyber priestoru a zaistením vojenskej bezpečnosti na Balte.

Dôležitým momentom v roku 2022 (3/2022) sa v PL stalo prijatie zákona o obrane vlasti. Jeho hlavnými prvkami sú zvýšenie obranného rozpočtu (3% v r. 2023), zvýšenie počtu príslušníkov OS PL (až do 300 tis.) obnovenie systému záloh a rozšírenie možností výcviku, ako aj zavedenie dobrovoľnej základnej vojenskej služby. PL disponuje rozsiahlymi vojenskými kapacitami, ktoré priebežne modernizuje (do r. 2026 by sa malo naň minúť cca 40 mld. EUR nákupom západnej techniky i investíciami do domáceho obranného priemyslu).

Infraštruktúra

Diaľnice a rýchlostné cesty v PL sú súčasťou národnej cestnej siete. Poľsko má v súčasnosti 4 624,9 km diaľnic a rýchlostných ciest, z toho 1 753,6 km sú diaľnice a 2 871,3 km rýchlostné cesty. V roku 2021 bolo sprevádzkovaných ako 425 km nových ciest (460 - 2019, 140 km - 2020). Na výstavbu a údržbu cestnej infraštruktúry bolo v roku 2021 vynaložených 19,3 mld PLN (4,2 mld EUR), plánované výdavky na rok 2022 sú 22,5 mld PLN (5 mld EUR). V pláne na rok 2022 je výstavba 345 km nových ciest.

Vybudované mýtné brány na poľských diaľniciach boli v roku 2021 odstránené. Od júna 2021 bol zavedený nový systém elektronického výberu mýta e-TOLL za jazdu po vybraných úsekoch diaľnic, rýchlostných ciest a štátnych ciest v správe Generálneho riaditeľstva štátnych ciest a diaľnic. Systém e-TOLL.

Vláda PL aktualizovala Národný program výstavby štátnych ciest na obdobie rokov 2017 - 2025. Predpokladá výstavbu 3 267,7 km nových ciest, z toho 252,2 km diaľnic, 2 641 km rýchlostných ciest a 369,4 km obchvatov miest. Investícia sa odhaduje na 160 mld. PLN (38 mld. EUR). Zámer programu je okrem iného spojiť všetky existujúce vysokorýchlostné trasy do koherentnej siete.

Rozvoj cestnej siete v Poľsku je dôležitý aj pre slovenské podniky a dopravcov. Dialničná sieť v Poľsku o. i. umožní lepšiu dostupnosť prístavov v Baltickom mori pre transport tovaru zo Slovenska do zámoria a opačným smerom. Ide najmä o prístavy Gdaňsk a Štetín/Swinoujscie.

Koridory prepájajúce SR a PL (severno-južné prepojenia)

Baltsko-jadranský koridor (patrí do hlavných koridorov) sa tiahne od poľských prístavov Gdaňsk a Gdynia a prístavov Štetín a Świnoujscie cez ČR, resp. SR a ďalej cez východné Rakúsko k slovinskému prístavu Koper a k talianskym prístavom Terst, Benátky a Ravenna. Zahŕňa železnice, cesty, letiská, prístavy a železnično-cestné terminály (RRT). Medzi kľúčové projekty patrí tunel cez východný Semmering a železničná trať Koralm medzi mestami Graz a Klagenfurt v Rakúsku.

Via Carpatia (patrí medzi súhrnnú sieť - comprehensive network TEN-T). V prípade Via Carpatia ide o druhé strategicky najdôležitejšie spojenie s PL na východe SR, prechádzajúce cez Košice. Cesta Via Carpatia je nevyhnutným predpokladom pre rozvoj spolupráce medzi všetkými krajinami EÚ s krajinami SNŠ. Je to jeden zo záverov „Východného kongresu“

v Białystoku zo septembra 2015 (cesta Via Carpatia je iniciatíva pobaltských krajín, Poľsko, Slovensko, Maďarsko a Rumunsko z roku 2004).

Výstavba trasy Via Carpatia napreduje, v Poľsku cestná trasa zahŕňa úseky rýchlostných ciest S61, S16, S19 na trase Budzisko (štátna hranica), Suwałki, Etk, Białystok, Lublin, Rzeszów, Barwinek (štátna hranica). Celková dĺžka trasy Via Carpatia v Poľsku je približne 700 km. Doposiaľ bolo spustených niečo cez 205 km a viac ako 280 km je vo výstavbe.

Železničná infraštruktúra

Rozvinutejšia než cestná je v PR železničná sieť, ktorá si však vyžaduje rozsiahle investície a modernizáciu. Vnútroštátnu železničnú prepravu (medzi jednotlivými vojvodstvami) a medzinárodnú železničnú prepravu zabezpečuje od roku 2001 štátny podnik PKP a.s. (Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna), ktorý obhospodaruje 22 000 km tratí. Poľské vlaky zaznamenávajú nárast prepravy cestujúcich aj tovaru na poľských železniciach. Zvýšenie je čiastočne výsledkom úsilia modernizovať poľské železnice, skrátenie času cestovania a povzbudí cestujúcich uprednostniť vlaky nad inými dopravnými prostriedkami.

V roku 2020 a 2021 boli všetky odvetvia hospodárstva vrátane železničnej dopravy zasiahnuté pandemiou koronavírusov a ňou spôsobenou globálnou krízou. V roku 2021 železnice prepravili 245,1 mil. cestujúcich (209,2 mil. rok 2020) a 243,6 mil. ton tovaru (223,2 mil. rok 2020).

Vláda PL predstavila najväčší modernizačný program v histórii poľských železníc. Národný železničný program bude stáť 15,5 mld EUR a zmodernizuje 9 000 km poľských železníc do konca roka 2023.

Letecká doprava

Poľský národný prepravca LOT Polish Airlines v roku 2021 prepravili takmer 4,2 milióna cestujúcich. Zo správy národného dopravcu vyplýva, že si zachoval silnú pozíciu v nákladnej doprave a posilnil si v turistickej doprave. V roku 2021 LOT vykonal celkovo viac ako 54 tisíc letov. Národný dopravca naďalej vedie v segmente nákladnej dopravy v PL a od roku 2020 takmer zdvojnásobil svoj výsledok. LOT je na 8. mieste zozname najpresnejších dopravcov v Európe.

Napriek rozhodnutiu vlády PL o výstavbe úplne nového Centrálného komunikačného letiska v Baranowe, približne 40 km od Varšavy, plánuje sa rozšírenie existujúceho letiska vo Varšave. Nové letisko pri Baranowe s kapacitou prepravy cca 40 mil. osôb ročne by sa malo rozkladať na ploche 3000 hektárov, výstavba by mala byť zrealizovaná v roku 2027. Hodnota projektu sa odhaduje na 8 mld EUR.

So Slovenskom, hlavným mestom Bratislava neexistujú z Poľska priame letecké spojenia.

Lodná a námorná doprava

Doprava v poľských prístavoch rastie veľmi rýchlo a je stále dôležitejšia pre poľský vývoz a dovoz. Hlavnými prístavmi sú Gdaňsk, Gdynia, Štetín a Świnoujście. Poľské námorné prístavy po tom, ako v roku 2019 zaznamenali historický rekord s manipuláciou tovaru a prekročili 100 mil. ton, v roku 2020 došlo k poklesu prepravovaného nákladu na 88,5 milióna ton, rok 2021 predstavoval nárast o 9 % a celkovo bolo preložených 113 mil. ton v troch popredných poľských námorných prístavoch.

Hlavným prístavom na Baltickom pobreží je Gdaňsk. Gdaňský kontajnerový terminál patrí do stovky najväčších kontajnerových terminálov vo svete a radí sa k najlepším sa rozvíjajúcim baltickým prístavom. V súčasnosti realizované, v povojnovej histórii Poľska najväčšie, investície: rozširovanie a prehlbovanie bazénov, výstavba prístavísk, ako aj modernizácia technologickej infraštruktúry, ešte viac zvýšia konkurencieschopnosť poľských prístavov a ich prekládkovú kapacitu. V poľských prístavoch sú uskutočnené prekládky aj tovaru zo/na Slovensko, keďže poľské baltské prístavy sú výhodné a vysoko konkurencie schopné voči prístavom Severného mora, ale aj Jadranu. Tento fakt potvrdzuje čoraz viac lodiarenských a logistických spoločností. V roku 2021 mal prístav v Gdansku zďaleka najlepší výsledok, preložilo sa 53,2 mil. ton nákladu, čo predstavuje medziročný nárast o 11 %, je to zároveň najvyšší výsledok poľského prístavu v histórii. V súčasnosti je prístav z hľadiska prekládok na 3. mieste v Baltickom mori a 18. na starom kontinente.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciach a účasť v integračných procesoch

Poľsko je členom mnohých významných medzinárodných organizácií. Je jedným zo zakladajúcich členov organizácií ako sú Organizácia Spojených národov, Rada štátov Baltského mora, Vyšehradská skupina. Poľsko je členom Európskej únie (1.5.2004), NATO, WTO, World Bank, IMF, OECD, OBSE, Medzinárodná energetická agentúra (IEA), Rada Európy, Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (IAEA), Európska vesmírna agentúra (ESA), Stredoeurópska iniciatíva (SEI), UNESCO, UNIDO a všetky špecializované agentúry OSN. Poľsko je tiež pozorovateľom Arctic Council, Medzinárodnej organizácii La Francophonie. Okrem toho ako člen Európskej únie Poľsko patrí do Schengenského priestoru (2007).

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Výhradnú kompetenciu v oblasti riadenia zahraničného obchodu a tvorby podnikateľskej legislatívy v Poľsku má Ministerstvo rozvoja a technológií (MRIT). Ministerstvo prostredníctvom odborných sekcií vytvára podmienky pre podporu rozvoja malých a stredných firiem a podporu rozvoja exportu. PL je členskou krajinou Európskej únie, preto je povinná riadiť sa pravidlami spoločnej obchodnej politiky EÚ podobne ako Slovenská republika.

Bankový systém

Poľskou centrálnou bankou je Narodowy Bank Polski (NBP) www.nbp.pl. Plní úlohy dané Ústavou PR, zákonom o NBP a zákonom O bankovom práve. Tieto zákony právne zaisťujú nezávislosť NBP na iných štátnych orgánoch v Poľsku. Vo vzťahu k ostatným bankám v Poľsku plní NBP regulačné funkcie, ktorých cieľom je zaistenie bezpečnosti depozitov uložených v bankách, ako aj stability bankového sektora, za ktoré je zodpovedná. Dozor nad bankovým sektorom, kapitálovým, poisťovacím a dôchodkovým trhom vykonáva Komisia finančného dohľadu - www.knf.gov.pl

Dohoda medzi Ministerstvom financií SR a MF PL o automatickej výmene informácií v oblasti dane z pridanej hodnoty (10.3.2021).

Hlavným cieľom dohody je posilniť vzájomnú administratívnu spoluprácu v rôznych oblastiach DPH, prepojenie všetkých oblastí ekonomického prostredia a jednotlivých daňových systémov. Zdieľanie daňových praktík a výmena údajov medzi daňovými správami umožní efektívne bojovať proti vážnym cezhraničným podvodom DPH, obchádzaniu daňových povinností ako aj automatickú výmenu údajov na základe legislatívy Európskej únie v oblasti administratívnej spolupráce.

V súčasnosti finančná správa implementuje do svojich informačných systémov funkcionality pre automatické vyhodnocovanie údajov poskytovaných poľskou stranou, aktuálne sú vymieňané údaje využívané individuálne pre účely preverovania konkrétnych analyzovaných subjektov.

Dane, odvody

Všeobecný daňový systém zahŕňa:

1. priame dane - daň z príjmov fyzických osôb (PIT), daň z príjmov právnických osôb (CIT), dedičská daň a daň z darovania, daň z verejnoprávnej činnosti (PCC), daň z pozemku, daň z lesa, daň z nehnuteľností, cestná daň).

2. nepriame dane - daň z tovaru a služieb, spotrebná daň, daň z hier.

Priame dane:

V Zbierke zákonov (19.11.2018) bol uverejnený zákon z 23.10.2018, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o dani z príjmov fyzických osôb, zákon o dani z príjmov právnických osôb a niektoré ďalšie zákony (Dziennik Ustaw 2018, položka 2159).

Daň z príjmu fyzických osôb (PIT)

Fyzické osoby (FO) s pobytom v PR sú povinné platiť daň z príjmu FO zo všetkých svojich príjmov (tzv. neohraničená daňová povinnosť). FO, ktoré nemajú v PR pobyt, podliehajú plateniu dane z príjmov FO len z príjmov z práce vykonávanej na území PR, ako aj z ostatných príjmov dosiahnutých na území PR (tzv. ohraničená daňová povinnosť).

Základné sadzby dane z príjmu FO: http://www.wskazniki.pit.pl/skala_podatkowa_pit_190.php

Zákon o dani z príjmov FO: <http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU19910800350&type=3>

Daň z príjmu právnických osôb (CIT)

Podľa §19 Zákona o dani z príjmu (novelizovaný zákon Dz. U. z 2014 r. poz. 851, ze zm.), daň z príjmu právnických osôb je 19%. Subjekty so sídlom na území PR podliehajú daňovej povinnosti zo všetkých svojich príjmov, bez ohľadu na zdroj ich pôvodu. Novela zaviedla pre niektorých daňových poplatníkov sadzbu CIT zníženú na 9 % - pre malé podniky. Nová sadzba nadobudla účinnosť 1. januára 2019. <https://www.podatki.gov.pl/cit>

Nepriame dane:

DPH (VAT) – základná sadzba DPH je 23 %, pre niektoré tovary a služby platí znížená daň 8% a 5%.

Spotrebná daň (podatek akcyzowy) a odvody:

<https://www.podatki.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/>

<http://www.finanse.mf.gov.pl/web/wp/pp/niezbednik-podatnika/akcyza>

V súvislosti s ruskou inváziou na Ukrajinu vláda PL schválila (05/2022) balík nových opatrení s cieľom znížiť dopad na daňových poplatníkov

Sadzba dane z príjmu FO bude znížená zo 17 % na 12 %. Opatrenie je súčasťou ekonomického balíka nazývaného „Anti-Putinov štít“. Plánované zníženie daní sa týka približne 13 mil daňových poplatníkov, pričom im ušetrí 3,2 mld EUR.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Štátne proexportné programy

Podpora exportu sa realizuje v rámci operačných programov, v ktorých sú zadefinované konkrétne opatrenia na podporu rozvoja a propagácie poľského hospodárstva. Programy sú financované z európskych fondov a prostriedkov štátneho rozpočtu, určených na propagačné projekty (organizácia propagačných akcií, publikácie, propagačné materiály).

KUKE - Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna (Korporácia pre poisťovanie exportných úverov, a.s.) je poľská agentúra pre poisťovanie úverov a ako jediná spoločnosť v Poľsku ponúka poistenie garantované ministerstvom financií na podporu expanzie domácich exportérov vo svete. KUKE v súčasnosti poisťuje predajné transakcie na 120 trhoch Zabezpečuje obchodné transakcie poľských podnikateľov už viac ako 30 rokov doma aj v zahraničí. Jej cieľom je vytváranie podmienok podporujúcich export na úverových podmienkach a posilňovanie pozície exportérov, ako aj ich tovarov a služieb na medzinárodných trhoch. <https://kuke.com.pl/bank/>

PARP - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Poľská agentúra pre rozvoj podnikania) PARP sa podieľa na realizácii národných a medzinárodných projektov financovaných zo štrukturálnych fondov, štátneho rozpočtu a viacročných programov Európskej komisie. Všetky činnosti agentúry sa vykonávajú s osobitným dôrazom na potreby sektora MSP. <https://en.parp.gov.pl/>

Program fondov z EÚ v období 2014 - 2020

EK v závere roka 2014 schválila Poľsku programy: "Digitálna Poľsko" (2,17 mld. EUR), "Technická podpora" (700,12 mil. EUR), "Východné Poľsko" (2 mld. EUR), "Vedomosti, vzdelávanie, rozvoj" (8,6 mld. EUR) a najväčší - "Infraštruktúra a životné prostredie" (viac než 27,4 mld. EUR). V roku 2015 EK schválila program "Inteligentný rozvoj", z ktorého bude PR čerpať 8,61 mld. EUR. EK tak schválila všetky rozvojové programy pre Poľsko. Ako posledné schválila operačný program pre "Inteligentný rozvoj" a deväť regionálnych programov pre VÚC.

Program fondov z EÚ v období 2021 - 2027

Európske fondy na roky 2021 - 2027 tvoria 72,2 mld. EUR z politiky súdržnosti a 3,8 mld. EUR z Fondu spravodlivej transformácie, celkovo približne 76 mld EUR. Finančné prostriedky sa pridelia na investície do inovácií, podnikania, digitalizácie, infraštruktúry, ochrany životného prostredia, energetiky, vzdelávania a sociálnych vecí.

Operačný program cezhraničnej spolupráce SK/PL 2014-2020 - INTERREG

Riadiacim orgánom je poľské Ministerstvo pre podnikanie a technológie (pôvodne ministerstvo rozvoja), národným orgánom je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Program bol schválený EK vo februári 2015 (Európsky fond regionálneho rozvoja).

Významný prvok vo vzájomných vzťahoch predstavuje rozvoj cezhraničnej spolupráce prostredníctvom 3 spoločných euroregiónov: Beskydy (Žilinský VÚC), Tatry (Žilinský a Prešovský VÚC) a Karpaty (Prešovský VÚC). V programovom období 2014 – 2020 bolo v rámci programu INTERREG na projekty vyčlenených 178 mil. EUR. Realizované z nich boli najmä projekty cezhraničných partnerstiev, turistiky, kultúry a športu <https://sk.plsk.eu/>.

Počas programového obdobia SK/PL INTERREG 2021-2027 bude pokračovať podpora medziregionálnej spolupráce medzi regiónmi z celej Európy. Finančné prostriedky vyčlenené na program v období 2021-2027 predstavujú zníženú čiastku 130 mil. EUR. Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021-2027 medzi PL a SK je jedným z programov Európskej územnej spolupráce realizovaných v období 2021-2027. Hlavným cieľom Programu je čeliť najdôležitejším výzvam a prekonať slabé stránky typické pre pohraničie. Prostredníctvom realizácie spoločných cezhraničných projektov bude program implementovať politické ciele stanovené v príslušných nariadeniach EÚ týkajúcich sa Európskeho fondu regionálneho rozvoja. <https://www.mhsr.sk/uploads/files/MzNVlzlft.pdf>

c) Verejné obstarávanie

Zákonom o verejnom obstarávaní z 29. januára 2004 bol v PR zriadený Úrad pre verejné obstarávanie. Úrad je ústredným orgánom štátnej správy (rozpočtová organizácia), vydáva Bulletin pre verejné obstarávanie (Biuletyn Zamówień Publicznych) ako hlavný oficiálny zdroj informácií o verejných zákazkách - elektronicky na adrese:

<http://bzp1.portal.uzp.gov.pl/index.php?ogloszenie=browser>

Verejné zákazky zadávajú všetky orgány štátnej správy, vojvodské a regionálne úrady, obce, rozpočtové jednotky a podniky, agentúry a pod. na rozsah štátnych prostriedkov, ktorými disponujú. Verejné súťaže majú rôznu formu, väčšinou sú neohraničené verejné súťaže, ktorých sa môžu zúčastniť všetci zainteresovaní dodávatelia. Termín predkladania ponúk nesmie byť kratší než 6 týždňov odo dňa vyhlásenia súťaže. Obmedzeného výberového konania sa môžu zúčastniť vyzvaní uchádzači. V tomto prípade termín predloženia ponuky nesmie byť kratší než 4 týždne.

- odporúčaný postup pre slovenské podnikateľské subjekty:
Verejných súťaží sa môžu zúčastniť aj zahraniční uchádzači. Vzhľadom na nepravidelný termín vychádzania Buletinu ako jediného zdroja informácií, odporúča sa sledovať aktuálne výzvy na vyššie uvedenej webovej stránke.
- kontakty na hlavné inštitúcie:
Urząd Zamówień Publicznych - Varšava, ul. Postępu 17a, PSČ 02-676
Link na stránku úradu, kde je možné zvoliť anglickú verziu: <https://www.uzp.gov.pl/>

d) Zmluvná základňa

Ekonomické a hospodárske zmluvy medzi SR a Poľskom

Dz.U. 1996 nr 30 poz. 131

Dohoda medzi PR a SR o zamedzení dvojitého zdanenia príjmov a majetku (Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku)

Dz.U. 1996 nr 55 poz. 246

Dohoda medzi PR a SR o vzájomnej podpore a ochrane investícií (Umowa między RP a RS w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji)

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície

Problematikou zahraničných investícií sa od roku 2017 zaoberá Poľská investičná a obchodná agentúra PAIH (Polska Agencja Inwestycji i Handlu) akciová spoločnosť, ktorej akcionárom je Štátna pokladnica PR. Okrem podpory zahraničných investícií má v svojom portfóliu aj podporu poľského exportu <https://www.paih.gov.pl/pl> (podobne ako SARIO). Agentúra PAIH vybudovala v zahraničí svoje obchodné kancelárie (ZBH-Zagraniczne Biura Handlowe), podnikatelia ich môžu kontaktovať prostredníctvom formulára.

Silná pozícia krajiny na mape miest vhodných pre podnikanie sa odráža v skutočných obchodných transakciách a investíciách. Poľsko je už roky jedným z najatraktívnejších smerov prílevu priamych zahraničných investícií (PZI). Rok 2021 bol napriek následným vlnám pandémie rekordný z hľadiska prílevu PZI, dosiahli 27,9 mld. EUR, t. j. +84 % r/r a tých, ktoré podporila PAIH - zahraničné spoločnosti investovali v Poľsku s podporou agentúry viac ako 3,5 mld EUR, t. j. o 0,8 mld EUR viac ako v roku 2020 - 96 projektov. Reinvestované zisky tvoria významnú časť prílevu PZI do Poľska, čo dokazuje lojalitu investorov k poľskému trhu.

Najväčším zahraničným investorom v roku 2021 bola KR, ktorej firmy vložili do poľskej ekonomiky 1,9 mld EUR a vytvorili 1967 pracovných miest. PL sa ukázalo byť atraktívnym miestom pre podnikanie v takých sektoroch, ako je výskum a vývoj, obchodné služby, elektromobilita, automobilový priemysel, medicínsky priemysel, elektronika, ako aj stavebné materiály a chemikálie.

Poľské investície v SR

PL patrí medzi 10 najväčších investorov v SR pričom najperspektívnejšie oblasti spolupráce sú v sektoroch automobilového priemyslu, nábytkárskeho priemyslu a energetiky. V SR sú aktívne poľské firmy: TIK SLOVAKIA s.r.o., MASPEX SLOVAKIA s.r.o., NOWY STYL SLOVENSKO s.r.o., MERKURY MARKET s.r.o., WOJAS S.A., mBANK; Zelmer, RED BLACK WHITE.

Najväčšou poľskou investíciou bol nákup 55% slovenskej softvérovej firmy Asset Soft poľskou spoločnosťou COMP Rzeszów (dnes Asseco Poland) a vytvorenie spoločného podniku ASSECO CE, a.s. so sídlom v Bratislave. Spoločnosť Asseco Central Europe je silným regionálnym softvérovým centrom pre strednú Európu v oblasti poskytovania IT služieb a produktov s vysokou pridanou hodnotou pre všetky segmenty. Realizuje náročné projekty pre komerčnú sféru, ako aj pre štátnu správu a samosprávu.

Slovenské investície v PL

V Poľsku sa úspešne etablovali mnohé slovenské podnikateľské subjekty. Za posledné obdobie ich evidujeme viac ako tisíc, ktoré expandovali do PL. Od roku 2008 pôsobí vo Varšave slovenský developerský líder HB Reavis, ktorý je najvýznamnejším slovenským investorom v PL. V roku 2017 sa uskutočnilo slávnostné polozenie základného kameňa 310

metrového mrakodrapu Varso. Bude to najvyššia budova v strednej a vo východnej Európe, ktorej stavba sa realizuje v centre Varšavy, ukončenie sa očakáva na jeseň 2022.

Na poľskom trhu sa úspešne etablovali aj slovenské spoločnosti Accace, AZC, V4 Legal a Cottyn, ktoré sú zamerané na právnickú a poradenskú činnosť (účtovníctvo a dane).

V Krakove investovala slovenská spoločnosť ESET, výrobca antivírusového programu NOD, ktorá tam postavila vývojové technologické centrum.

Rýchlo sa rozvíjajúcim investorom na poľskom turistickom a voľnočasovom trhu je spoločnosť Tatra mountain resorts.

Úspešná je finančná skupina Penta s jej akvizíciami na poľskom trhu. V oblasti zdravotníctva jej patrí pozícia trhovej jednotky, prevádzkujú 11 nemocníc a 18 kliník, ďalej lekárne Dr. Max (400 lekární na trhu) a stávkové kancelárie Fortuna.

Slovenská spoločnosť GreenWay, ktorá má dominantné postavenie v regióne strednej a východnej Európy v oblasti nabíjacej infraštruktúry pre elektromobily plánuje postaviť viac ako 850 nabíjacích staníc pre elektromobily, z toho 600 v PL. V roku 2021 spustila spoločnosť GreenWay 150 nových nabíjacích staníc – 33 staníc na Slovensku a 117 v Poľsku. Sieť spoločnosti GreenWay predstavuje 447, prevažne rýchlonabíjacích staníc.

Okrem najznámejších veľkých firiem treba spomenúť aj malé a stredné firmy, ako napríklad IDC Holding zo Serede, ktorá sa v Poľsku dokázala presadiť na takom citlivom trhu, akým je potravinárstvo. Od roku 2000 prostredníctvom svojho zastúpenia IDC Polonia úspešne predáva oplátky Horalky ako Góralky a ďalšie svoje produkty.

Poľská obchodná spoločnosť SLOVRUR patriaca Železiarňam Podbrezová a.s. zabezpečuje predaj a distribúciu ich výrobkov - oceľových rúr v PL a na trhu pobaltských štátov.

b) Energetická politika krajiny

Poľská energetika patrí jednoznačne k tým nejzastaralejším. Trpí vysokou mierou závislosti na ekologicky zafažujúcom zdroji, uhli, ktoré pokrýva vyše 80% dopytu po elektrine a teple. Hlavnou energetickou surovinou v Poľsku je uhlie z vlastných zásob, ktoré má najväčší podiel na poľskej bilancii primárnej energie. Zvyšná časť energetických potrieb PR je zabezpečovaná ropou, zemným plynom a OZE. Viac než 81,4% elektrickej energie sa v PR vyrába z čierneho a hnedého uhlia, 12,8% z OZE, 4,65 % zemný plyn a 1,1% z ropy.

V snahe znížiť emisie CO₂ vláda PL ohlásila nový dlhodobý energetický plán pre krajinu PEP 2040 "Energetická politika Poľska do roku 2040". Plán vypracovaný poľským ministerstvom pre energetiku uviedol, že krajina má do roku 2040 znížiť spotrebu uhlia na 30% svojho energetického mixu. Cieľom krajiny je začať vyrábať vlastnú jadrovú energiu do roku 2033 a investovať do programu offshore veterných fariem. Podľa plánu ministerstva by obnoviteľné zdroje energie mali do roku 2030 predstavovať 21% energetického mixu krajiny.

Poľsko rieši pretrvávajúci problém so smogom, nakoľko patrí k najviac znečisteným miestam v Európe. Poľská vláda vynaloží 7,2 mld. EUR na anti-smogový plán v nasledujúcom desaťročí. Podľa správy Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) 33 z 50 najviac znečistených miest v Európe je v Poľsku. WHO uvádza že každý rok umiera okolo 50 000 Poliakov kvôli chorobe spôsobenej znečistením ovzdušia.

Jednou z kľúčových výziev, pred ktorými stojí PR v kontexte prechodu na nízko emisnú ekonomiku, je stanovenie optimálneho energetického mixu v časovom horizonte do roku 2050, ktorý musí viesť k redukcii emisií tepelných plynov, ale tak, aby nepôsobil negatívne na ekonomiku.

Pre PR je energetická politika neoddeliteľnou súčasťou celkovej bezpečnostnej politiky. Diverzifikácia zdrojov a zníženie závislosti krajiny od dodávok ruského plynu patrí k činiteľom znižovania rizika energetickej bezpečnosti. PR opiera svoju energetickú bezpečnosť a konkurencieschopnosť nielen o snahu diverzifikovať zdroje a dopravné cesty, ale trvá aj na zachovaní možnosti využívať naďalej tradičné energetické suroviny – fosílné palivá a do energetického mixu je v súlade so stratégiou vlády jednoznačne rozhodnutá zaradiť aj jadrovú energetiku.

Vláda PL prijala 13.5.2022 uznesenie o vypovedaní zmluvy s RU (podpísaná vo Varšave 25. 8.1993) o výstavbe plynovodných sústav na tranzit plynu cez územie PL a dodávky ruského plynu z RU. Ukončenie platnosti dohody končí históriu PL-UA vzťahov s plynom. Dohoda bola medzinárodnou zmluvou. Pre hlavného dodávateľa plynu – koncern PGNiG je kľúčovým obchodným kontrakt s Gazpromom (formálne vyprší 12/2022). V zmysle EÚ práva je na území PL operátorom jamalského plynovodu PL firma GazSystem, ktorej činnosť sa riadi osobitnou legislatívou.

Spolupráca v energetike medzi SR a PR

V súčasnosti je najdôležitejším bodom spolupráce v energetike medzi SR a PL realizácia vzájomného prepojenia prepravných plynárenských sietí. Spoločný projekt (PCI-EU) prevádzkovateľov prepravných sietí Eustream (SK) a GazSystem (PL) bol dňa 14. októbra 2013 podľa Nariadenia EÚ č. 347/2013 prvýkrát zaradený na zoznam Projektov spoločného záujmu. Projekt počíta s prepravnou kapacitou na úrovni približne 5,7 mld. m³/rok v smere do Poľska a 4,7 mld. m³/rok v smere do SR. Celková dĺžka prepojenia národných plynárenských sietí prostredníctvom interkonektora Veľké Kapušany – Strachocina bude 165 km (na slovenskom území cca 106 km, na poľskom 59 km). Uvedený projekt predstavuje významnú časť severo-južného plynárenského koridoru, ktorý má navzájom prepojiť LNG terminály v Poľsku a Chorvátsku a mal by prechádzať všetkými krajinami zoskupenia V4. Jeho realizácia prispeje k zvýšeniu bezpečnosti dodávok a podporí integráciu trhu prostredníctvom diverzifikácie zdrojov a trás nielen v Slovenskej republike a Poľskej republike, ale aj v celom regióne strednej a juhovýchodnej Európy. Očakávané sprevádzkovanie do konca r. 2022.

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

V posledných rokoch sa výskum, vývoj a inovácie stávajú jednou z ústredných tém ako jednotlivých národných, tak aj medzinárodných politík (Lisabonská stratégia, Európa 2020, Inovácia v Únii a pod.). Investičný plán pre Európu prostredníctvom hlavného nástroja, ktorým je Európsky fond pre strategické investície, má za cieľ zmobilizovať investície do reálneho hospodárstva a vedy, výskumu, inovácií a prilákať do investovania verejné i súkromné investície. Aj napriek výrazným hospodárskym výsledkom, je PR stále pod priemerom EÚ aj regiónu, pokiaľ ide o výšku výdavkov na výskum a vývoj. Poľsko naďalej konkuruje vo veľkej miere v cenách a nie v kvalite svojich výrobkov a služieb. Inovačný systém, ako aj politika výskumu a inovácií v Poľsku prechádza významnými zmenami.

Najsilnejším rozmerom poľskej inovačnej politiky je prostredie priaznivé pre inovácie a vplyvy na zamestnanosť. Poľsko dosahuje vysoké skóre v oblasti podnikania založeného na príležitostiach, zamestnanosti v rýchlo rastúcich podnikoch inovatívnych sektorov, populácie s terciárnym vzdelaním a dizajnových aplikácií. Medzi ciele poľskej inovačnej politiky v nasledujúcich rokoch patrí:

- digitalizácia a transformácia smerom k priemyslu 4.0 (napr. implementácia politiky umelej inteligencie a vytvorenie školy AI)
- podpora kompetencií občanov (napr. školenia pre podnikateľov, získavanie zručností v konkrétnych technológiách)
- zelená ekonomika (napr. vybudovanie Green Innovation Hub, podpora činností zameraných na dosiahnutie nulového hospodárstva, environmentálne doložky v obchodných dohodách a verejnom obstarávaní)
- inovácie, start-upy, nové technológie (napr. právo priemyselného vlastníctva, pomoc územným samosprávnym celkom so stimulovaním štartovacieho trhu).

Ďalším vládnyim zámerom je, aby bolo v krajine do roku 2025 až 1 milión elektromobilov. V súčasnosti je ich len niekoľko tisíc. PL chce v nasledujúcich 10 rokoch investovať do elektromobility najmenej 3 mld EUR.

Rok 2021 bol rekordný pre prílev PZI, Poľsko prilákalo investície na zelenej lúke v hodnote 3,5 miliardy EUR, čím si upevnilo postavenie hlavného mesta PZI v regióne strednej a východnej Európy. Poľsko je už mnoho rokov kľúčovou lokalitou pre PZI vo východnej Európe vďaka svojej stabilnej ekonomike, kvalifikovanej pracovnej sile a priaznivej polohe. Najväčším investorom do Poľska v r. 2021 bola Južná Kórea, USA a Nemecko. Prilákanie nových investícií je prioritou poľského hospodárstva. Poľsko počíta s ďalším prílevom amerických investícií, najmä v inovátnych priemyselných odvetviach, a s rozvojom spolupráce v oblasti energetiky, nízkoemisných technológií, informácií, vesmíru a kybernetickej bezpečnosti. Vo februári vstúpila do platnosti Štátna nákupná politika na roky 2022-2025, ktorej cieľom je posilnenie a rozvoj potenciálu MSP prostredníctvom ich širšieho zapojenia do trhu verejného obstarávania a posilniť konkurencieschopnosť poľského hospodárstva. Bude podporovať obstarávanie podporujúce inovácie, energetickú efektívnosť a ekológiu, napríklad vysokokvalitné potraviny, energeticky úsporné spotrebiče či ekologicky vyrobené zariadenia.

Príklady úspešného rozvoja

Od roku 2017 je vo Varšave aktívna spoločnosť Google, Campus - Podporné centrum pre startupy má za cieľ rozbehnúť ďalšie centrum pre podporu začínajúcich firiem, tentokrát pre celú SVE. Podobne ako Google Campus aj EY, Microsoft a poľské Senfino štartujú inkubátor pre startupy. Google informoval (marec 2022) o kúpe dvoch budov z varšavského kancelárskeho komplexu HUB vo Varšave za takmer 0,6 miliardy EUR. Bude v nich sídlif vývojové centrum cloudových technológií Google v Európe. Celkovo Google investuje asi 2 mld USD do nového cloud computingu - projekt, prvý svojho druhu v SVE, urobí poľskú ekonomiku digitálnejšou. Google Cloud Warsaw - nové dátové centrum sa stalo (apríl 2021) siedmym európskym regiónom, ktorý ponúka služby umožňujúce poľským spoločnostiam a verejnej správe prístup k špičkovým službám IT infraštruktúry.

Vďaka silnej podpore inovátnych firiem inkubačné a akceleračné projekty podporujú nielen štátne firmy PZU, KGHM, Orlen, PGNiG, PGE, Tauron, Enea, Poľská pošta, banka PKO, ale aj poľské súkromné firmy ako sú FAKRO, Atlas alebo Adamed, či zahraničné korporácie - UPC, T-Mobile, Intel a Microsoft.

Po Londýne, Berlíne a Izraeli vzniklo aj vo Varšave medzinárodné centrum „The Heart Warsaw“, kde sa nadnárodní partneri spájajú s pripravenými startupmi pre spoločný rozvoj podnikania. MasterCard, Chelamco, PKO BP, Philips, Orbis a ďalší. - to sú len niektoré z veľkých firiem, ktorých zástupcovia spolupracujú so startupmi.

Amazon pôsobí v PL od roku 2014, má deväť logistických centier, ktoré zamestnávajú viac ako 18 000 ľudí a od 1.3.2021 spustil predaj v PL.

Podpora výskumu a inovácií je dôležitým predpokladom pre rozvoj sofistikovanejších segmentov priemyslu tak v Poľsku ako aj na Slovensku. Naše rezorty hospodárstva, vedecké a iné inštitúcie by mohli vytvoriť spoločné projekty v oblastiach, ako je automobilový priemysel a IT priemysel. Podobne by sa mohlo postupovať aj v oblasti chemického priemyslu.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD POĽSKA

a) Dovočný a vývočný režim, obchodná prax

Od 1. mája 2004 je PR súčasťou jednotného trhu EÚ, čo prinieslo aj zmeny v obchode s členskými štátmi EÚ: zrušenie colných kontrol na hraniciach, v obchodovaní v rámci EÚ neexistujú žiadne netarifné prekážky, ako napríklad kvóty; bez ohľadu na to, ktorý členský štát EÚ je importérom tovaru, musí tovar spĺňať rovnaké technické požiadavky; obchodník musí disponovať registračným číslom NIP (vrátane kódu krajiny – PL) a musí byť zaregistrovaný pre platenie DPH; obchodné transakcie s členmi EÚ nie sú považované za vývozné a dovozné operácie (len s nečlenmi EÚ), ale sú považované za intrakomunitárne.

Dz.U.1999 nr30 poz.284 Dohoda medzi PR a SR o spolupráci a vzájomnej pomoci v colných otázkach (Umowa między RP a RS o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych) Colný systém a procedúry sú v PR zhodné so štandardami EÚ.

Colný zákon PR z 19. marca 2004 Dz.U.2004nr68.poz.622 stanovuje podmienky dovozu a vývozu tovarov na územie PR, pravidlá nakladania s tovarom, ktoré sú zahrnuté v Spoločnej poľnohospodárskej politike, spôsob poskytovania údajov pre účely evidencie a štatistiky, práva a povinnosti colných orgánov a osôb a ďalšie ustanovenia.

<http://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/1465317/Ustawa+Prawo+celne>

Pri dovoze sú vyžadované medzinárodné bežne používané doklady:
SAD – jednotná colná deklarácia, doklad o pôvode tovaru, originál faktúry, pri potravinárskych a poľnohospodárskych produktoch príslušné fytošnitárne a veterinárne certifikáty, pri vybraných priemyslových výrobkoch Certifikát „B“.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu Poľska (zdroj GUS PL)

Bilancia zahraničného obchodu Poľska za rok 2021 skončila so záporným saldom v hodnote 0,6 mld EUR, kým v roku 2020 prebytok predstavoval 12 mld. EUR. Obrat zahraničného obchodu v roku 2021 dosiahol 285,8 mld. EUR vo vývoze a 286,4 mld. EUR v dovoze. V porovnaní s rokom 2020 vzrástol vývoz o 19,1 % a dovoz o 24,8 %.

Obchodná bilancia Poľska za obdobie 2015 – 2021 - mld. €

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vývoz	179,6	183,6	206,6	223,6	238,2	239,9	285,8
Dovoz	177,2	178,9	206,1	228,2	237,0	229,4	286,4
Saldo	2,4	4,7	0,5	-4,6	1,2	10,5	- 0,6

Zdroj: GUS

Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz (zdroj GUS PL)

Štruktúra tovarov poľského ZO – 10 dominujúcich tovarových skupín v exporte za rok 2021

	Export (mil. EUR)	2021	2020	Nárast %	Podiel %
	Poľsko	285 802,1	239 880,3	119,1	100,0
1	Stroje, mech. nástroje; elektrické zariadenia	112 775,1	95 963,2	117,5	39,46
2	Výrobky chemického priemyslu	41 327,0	34 245,7	120,7	14,46
3	Výrobky potravinárskeho priemyslu	37 392,8	34 309,9	109,0	13,08
4	Základné kovy a výrobky z nich	29 635,7	21 953,3	135,0	10,37
5	Rôzne priemyselné výrobky	19 933,2	17 340,5	115,0	6,97
6	Výrobky drevosprac. a papier. priemyslu	14 008,4	11 679,2	119,9	4,90
7	Výrobky ľahkého priemyslu	15 740,0	13 184,8	119,4	5,51
8	Nerastné produkty	6 310,9	19 782,0	163,4	2,21
9	Keramické výrobky;sklo,kameň,sadra, cement	7 208,4	6 201,8	116,2	2,52
10	Kože a kožky, usne, kožušiny a výrobky z nich	1 167,8	927,0	126,0	0,41

Štruktúra tovarov poľského ZO – 10 dominujúcich tovarových skupín v importe za rok 2020

	Import (mil. EUR)	2021	2020	Nárast %	Podiel %
	Poľsko	286 360,8	229 373,8	124,8	100,0
1	Stroje, mech. nástroje; elektrické zariadenia	106,547,7	90 351,9	117,9	37,21
2	Výrobky chemického priemyslu	51 061,9	40 677,7	125,5	17,83
3	Základné kovy a výrobky z nich	32 465,7	22 394,9	145,0	11,34
4	Výrobky potravinárskeho priemyslu	24 660,1	22 702,8	108,6	8,61
5	Nerastné produkty	3 861,7	13 513,4	146,4	6,91
6	Výrobky ľahkého priemyslu	19 160,7	16 981,8	112,8	6,69
7	Výrobky drevosprac. a papier. priemyslu	9 513,0	7 712,5	123,3	3,32
8	Rôzne priemyselné výrobky	9 815,2	7 790,5	126,0	3,43
9	Keramické výrobky;sklo,kameň,sadra, cement	5 528,3	4 142,6	133,5	1,93
10	Kože a kožky, usne, kožušiny a výrobky z nich	1 270,3	1 139,1	111,5	0,44

c) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz (mld.EUR)

Obrat zahraničného obchodu podľa skupín krajín

	2020		2021		2020/2021 %			
	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Dovoz		
Poľsko	237,5	225,5	285,8	286,4	100,0	100,0	100,0	100,0
Rozvinuté krajiny	204,8	146,0	246,7	179,2	86,3	86,3	65,1	62,5
z toho EÚ	175,4	124,2	213,8	154,2	74,1	74,8	55,4	53,8
z toho eurozóna	137,5	103,0	168,6	128,1	58,1	59,0	46,0	44,7
Rozvojové krajiny	18,4	65,6	22,6	84,3	7,7	7,9	28,8	29,4
Krajiny SVE	14,3	13,9	16,4	22,9	6,0	5,8	6,1	8,0

Najväčší podiel na celkovom exporte má Poľsko s vyspelými krajinami 86,3%, z toho EÚ 74,8% a na importe 62,5%, z toho krajiny EÚ 53,8%. V predošlom r. 2020 tvoril podiel vyspelých krajín na vývoze 86,3%, z toho EÚ 74,1%, a na dovoze 65,1%, z toho EÚ 55,4%. Najmenší podiel bol zaznamenaný s krajinami strednej a východnej Európy, ktoré sa na celkovom vývoze podieľali 5,8% a na dovoze 8,0%, v porovnaní s 6,0% a 6,1% v r.2020.

Vývoz - 10 najväčších obchodných partnerov v roku 2021

	Export	2020	2021	Podiel %
1.	Nemecko	68,6	81,9	28,7
2.	Česká republika	13,8	16,8	5,9
3.	Francúzsko	13,6	16,3	5,7
4.	Veľká Británia	13,3	14,5	5,1
5.	Taliansko	10,3	13,2	4,6
6.	Holandsko	10,1	12,3	4,3
7.	Rusko	7,2	8,0	2,8
8.	Švédsko	6,9	7,9	2,8
9.	USA	6,7	7,6	2,7
10.	Slovensko	6,0	7,3	2,5

Dovoz - 10 najväčších obchodných partnerov v roku 2021

	Import	2020	2021	Podiel %
1.	Nemecko	49,3	59,9	20,9
2.	Čína	32,8	42,5	14,9
3.	Rusko	10,2	17,0	6,0
3.	Taliansko	11,2	14,3	5,0
5.	Holandsko	8,9	11,7	4,1
6.	Francúzsko	7,8	9,5	3,3
7.	Česká republika	7,1	9,1	3,2
8.	USA	7,0	8,8	3,1
9.	Belgicko	5,1	7,1	2,5
10.	Južná Kórea	5,4	6,5	2,3

Obrat s prvou desiatkou PL obchodných partnerov vo vývoze tvoril 65,1%, v rovnakom období minulého roka 66,0%, kým v celkovej dovoze 65,3%, v porovnaní so 64,3% z r. 2020. Podiel DE na vývoze v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka klesol o 0,3 % na 28,7% a pri dovoze o 1 % na 20,9%. Kladný zostatok dosiahol 22 mld. EUR, v porovnaní s 19,2 mld. EUR v r. 2020.

Najväčší obrat v dovoze zaznamenalo PL s vyspelými krajinami – 207,6 mld. EUR, z toho s krajinami EÚ 191,7 mld. EUR, v r. 2020 to bolo 168,1 mld. EUR, z toho krajiny EÚ 152,9 mld. EUR. Podiel DE na dovoze v porovnaní s dovozom podľa krajiny pôvodu bol vyšší o 5,4 %, podiel NL o 2,3 %, BE o 1,3 %, FR o 0,5 % a CZ o 0,5 %.

Správa GUS ďalej uvádza, že po dvanástich mesiacoch v r. 2021 obrat s tovarom podľa nomenklatúry SITC v porovnaní s rovnakým obdobím v r. 2020 vykázal nárast vo všetkých komoditných sekciách, a to ako vo vývoze tak aj v dovoze.

Najväčší nárast vo vývoze zaznamenali minerálne palivá, mazivá a derivované materiály (o 73,6%), živočíšne a rastlinné oleje, tuky a vosky (o 53,5%), nejedlé suroviny okrem palív (o 35,0%), priemyselné tovary zatriedené najmä podľa surovín (o 28,4%), chemikálie a príbuzné výrobky (o 24,7%), rôzne priemyselné výrobky (o 22,2%), stroje a dopravné zariadenia (o 21,2%), tovar a transakcie nezaradené do SITC (o 20,7%), potraviny a živé zvieratá (o 13,8%) a nápoje a tabak (o 2,7%).

V dovoze najviac vzrástli komodity a transakcie nezaradené do SITC (o 230,0%), minerálne palivá, mazivá a derivované materiály (o 54,4%), živočíšne a rastlinné oleje, tuky a vosky (o 41,3%), priemyselné tovary zatriedené najmä podľa surovín (o 37,8%), nejedlé suroviny okrem palív (o 35,3%), chemikálie a príbuzné výrobky (o 30,4%), stroje a dopravné zariadenia (o 22,1%), rôzne priemyselné výrobky (o 21,3%), potraviny a živé zvieratá (o 10,5%) a nápoje a tabak (o 6,4%).

Vývoj zahraničného obchodu medzi SR a PR v rokoch 2015-2021

Poľsko patrí medzi najvýznamnejších odberateľov slovenského exportu a dlhodobo je tretím obchodným partnerom Slovenska (po DE a CZ) a po CZ druhým najatraktívnejším trhom pre podnikateľské subjekty zo SR (SK investície v PL cca 450 mil. eur; PL investície v SR cca 490 mil. eur).

V roku 2021 vzrástol vývoz o 23,6 % a zo Slovenska do Poľska bol **exportovaný tovar v celkovej hodnote 7,33 mld. EUR**. Z tovarového hľadiska najväčšie položky predstavovali produkty elektrotechnického, strojárkeho, oceliarskeho a automobilového priemyslu.

Do Slovenskej republiky bol v roku 2021 **importovaný tovar z Poľska v celkovej hodnote 4,76 mld. EUR**, pričom najväčší podiel na tomto objeme mali tovary z automobilového, elektrotechnického, oceliarskeho a strojárkeho priemyslu. Z celkového objemu slovenského importu, vzrástol dovoz z Poľskej republiky o 12,6%.

Slovenská republika už dlhodobo dosahuje aktívne saldo obchodnej bilancie a aj za rok 2021 dosiahla v zahraničnom obchode s Poľskou republikou **aktívne saldo vo výške 2,57 mld. EUR.**

Bilaterálny zahraničný obchod SR s Poľskom (mld. EUR) v r. 2015 – 2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dovoz	3,17	3,43	3,74	4,24	4,53	4,15	4,76
Vývoz	5,62	5,32	5,70	6,05	6,01	5,94	7,33
Obrat	8,79	8,75	9,43	10,29	10,54	10,09	12,09
Saldo	2,45	1,89	1,96	1,81	1,49	1,79	2,57

Zahranický obchod SR s TOP 10 v mil. EUR (I.– XII. 2021 a to isté obdobie roku 2020)

	2021		2020		Index 2021/2020	
	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz
SR CELKOM	86 430,7	88 236,1	72 721,8	75 436,3	119,1	116,2
EÚ	55 562,3	70 311,7	48 636,3	59 137,4	114,9	117,9
Nemecko	16 201,5	19 301,6	13 232,9	16 609,5	120,9	112,5
Česko	8 272,9	10 292,0	7 137,2	7 954,8	113,7	129,7
Poľsko	4 760,3	7 334,5	4 147,0	5 943,8	112,6	123,6
Maďarsko	3 102,4	6 063,3	3 331,8	4 783,2	91,7	127,7
Francúzsko	2 953,4	5 729,7	2 751,4	5 466,7	106,4	104,8
Taliansko	2 886,9	4 127,5	2 372,3	3 258,1	118,3	127,2
Rakúsko	2 251,1	4 864,0	2 122,0	4 133,0	104,4	117,1
Veľká Británia	1 119,3	3 498,6	1 188,4	3 329,2	92,0	105,6
Španielsko	1 291,9	2 024,9	1 122,2	1 808,4	112,4	110,7
Holandsko	1 028,0	1 788,4	911,6	1 582,2	111,1	113,9

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

V rámci najvýznamnejších obchodných partnerov vzrástol vývoz do Nemecka o 12,5 %, Česka o 29,7 %, Poľska o 23,6 %, Maďarska o 27,7 %, Francúzska o 4,8 %, Rakúska o 17,1 %, Talianska o 27,2 %, Spojeného kráľovstva o 5,6 %, Číny o 9,8 %. Znížil sa vývoz do Spojených štátov amerických o 1,4 %, Kórejskej republiky o 18,9 % a Nórska o 22,1 %. Z pohľadu hlavných ekonomických zoskupení sa zvýšil vývoz do krajín EÚ o 17,9 % (tvoril 79,7 % celkového vývozu SR).

Vo vzťahu k najvýznamnejším obchodným partnerom vzrástol dovoz z Nemecka o 20,9 %, Česka o 13,7 %, Číny o 25,4 %, Ruskej federácie o 63,3 %, Poľska o 12,6 %, Kórejskej republiky o 30,1 %, Vietnamu o 7,8 %, Francúzska o 6,4 % a Talianska o 18,3 %. Poklesol dovoz z Maďarska o 8,3 %, Spojeného kráľovstva o 8 % a Švajčiarska o 4 %. Z hľadiska hlavných ekonomických zoskupení sa oproti rovnakému obdobiu roku 2020 zvýšil dovoz z krajín EÚ o 14,9 % (tvoril 64,3 % z celkového dovozu).

Hlavné dovozné a vývozné komodity (I. – XII. 2021 podľa HS2) (zdroj: ŠÚ SR, NBS)

Vývoz zo SR do PR (%):

1.	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	28,93
2.	Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo	11,23
3.	Železo a oceľ	10,04
4.	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti	9,06
5.	Plasty a výrobky z nich	4,60
6.	Predmety zo železa alebo ocele	4,22
7.	Nerastné palivá, minerálne oleje a produkty ich destilácie; minerálne vosky	3,60
8.	Kaučuk a výrobky z neho	2,64
9.	Hliník a predmety z hliníka	2,01
10.	Drevo a výrobky z dreva	1,99
1-10	Spolu	78,32

Dovoz z PR do SR (%):

1.	Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo	15,78
2.	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	7,29
3.	Nábytok, posteľoviny, matrace, vankúše; svetidlá; svetelné reklamy a značky	7,10
4.	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti	7,12
5.	Plasty a výrobky z nich	6,17
6.	Železo a oceľ	6,99
7.	Predmety zo železa a ocele	3,48
8.	Mäso a jedlé mäsové droby	2,60
9.	Nerastné palivá, minerálne oleje a produkty ich destilácie; minerálne vosky	3,07
10.	Drevo a výrobky z dreva	2,60
1-10	Spolu	62,20

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Poľsko je s počtom obyvateľov takmer 39 mil. najväčším trhom v regióne. Je členskou krajinou Európskej únie, spoločnosti sú prevažne spoľahlivé, sú však náročné na dodržiavanie zmluvných podmienok, kvality a dohodnutých termínov. Obchodné zvyklosti v Poľsku sa neodlišujú od obvyklých konvencií vo vyspelých krajinách EÚ.

Faktory, ako susedná krajina, znalosť trhu a podnikateľského prostredia, blízka mentalita, rozvinuté existujúce distribučné kanály, podobnosť hospodárstiev, veľká dynamika a rast domácej spotreby sú predpokladom pre ďalší rozvoj a postup vo vzájomnej obchodnej bilancii.

Odporúčaný postup:

- dodržiavať podmienky kontraktov – cenu, termínu dodania a predovšetkým kvality objednaného tovaru;
- nutnosť písomnej formy kontraktu – v zmluve obsahovať všetky možné riziká a precízne stanoviť práva a povinnosti oboch zmluvných strán;
- obchodný kontakt a prezentačné materiály – osobný kontakt je preferovanou formou dohadovania kontraktu, odporúča sa oslovovať firmy s kvalitne vypracovanou

ponukou s priloženým firemným profilom a sprievodným listom; firemné listy zasielať s firemnou hlavičkou, v počiatočnej je preferovaný kontakt formou e-mailu.

- web stránka spoločnosti – táto forma prezentácie je považovaná za samozrejmu. Bilingválna verzia je v medzinárodnom obchode takmer nevyhnutnosťou; pri prezentácií produktov odporúčame na stránke informovať aj o získaných certifikátoch, výsledkoch skúšok a testov, ako aj získaných oceneniach a hodnoteniach; odporúča sa uvádzať referencie medzinárodných klientov; obsah web-stránky by sa mal zamerať na prezentáciu výrobného programu s vizuálnou ukážkou produktov.

Klasifikácia tovaru a kvalitatívne požiadavky - v súlade s predpismi a princípmi fungovania jednotného vnútorného trhu Európskeho spoločenstva môže byť tovar, ktorý je uvedený na trh jedného členského štátu, bez ďalších administratívnych požiadaviek uvedený na trh v ostatných členských štátoch Európskeho spoločenstva. Slovenskí exportéri sa môžu stretnúť s požiadavkami odberateľov na certifikáciu tovarov. Vo všeobecnosti tovary musia spĺňať vysoké kvalitatívne požiadavky (plnenie DIN noriem).

Balenie tovaru zodpovedá bežným štandardom v medzinárodnom obchode a je v réžii dodávateľa. Odberateľ spravidla vyžaduje stanovenie cien pri parite EXW a s dodaním na miesto určenia DDU, predovšetkým z dôvodu oddelenia netto ceny tovaru a služby od ceny dopravy.

Označovanie tovaru - jednotlivé smernice EÚ o označovaní výrobkov aj s odkazom na príslušnú implementačnú normu členskej krajiny možno nájsť na <http://europa.eu.int/EUR-lex>. Za základné podmienky označovania tovarov na trhoch EÚ možno považovať:

- popis tovaru, označenie druhu
- názov a adresa výrobcu a baliarne, alebo názov predajcu
- netto váha
- šarža, dátum výroby
- minimálna doba trvanlivosti
- podmienky skladovania, ak si to vyžaduje typ výrobku
- zloženie výrobku
- návod na použitie, v prípade, že si to vyžaduje typ výrobku

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Za najperspektívnejšie oblasti možno označiť energetiku a automobilový priemysel. Stále existuje potenciál na posilnenie a rozširovanie vzájomnej hospodárskej spolupráce, najmä v oblasti high-tech, inteligentných a zelených technológií, aplikácií pre digitálny trh, ale aj v špecifickej oblasti start-upov alebo inováčných spoločností. Zameranie sa na spoluprácu v tejto oblasti umožní zvýšiť konkurencieschopnosť slovenskej i poľskej ekonomiky.

Podpora výskumu a inovácií je v oboch krajinách dôležitým predpokladom pre rozvoj sofistikovanejších segmentov priemyslu. Naše rezorty hospodárstva, vedecké a iné inštitúcie by mohli vytvoriť spoločné projekty v oblastiach, ako je automobilový priemysel a IT priemysel. Podobne by sa mohlo postupovať aj v oblasti chemického priemyslu.

Zlepšenie dopravnej infraštruktúry medzi SR a PL by s určitou stimulovalo rozvoj našich ekonomík, ako aj ďalší rast prílevu priamych zahraničných investícií v oboch krajinách. V PL sa v roku 2021 sprevádzkovalo 425 km nových ciest a vodiči majú k dispozícii už 4 624,9 km diaľnic a rýchlostných ciest.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Podmienky zriadenia spoločnosti, formy spoločností, zákonná úprava

1. Založenie spoločnosti s ručením obmedzeným v Poľsku

Spoločnosť s ručením obmedzeným (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – sp. z o.o.) je najpopulárnejšou obchodnou spoločnosťou v Poľsku. Sp. z o.o. môže byť založená jedným alebo viacerými spoločníkmi, avšak nemôže byť založená inou spoločnosťou s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom. Jej zakladateľmi môžu byť fyzické a právnické osoby. Spoločenská zmluva musí byť vyhotovená vo forme notárskeho zápisu a mala by obsahovať predovšetkým:

- a) názov a sídlo spoločnosti;
- b) určenie predmetu činnosti spoločnosti;
- c) doba trvania spoločnosti – pokiaľ bola určená doba určitá (pravidlom je ale doba neurčitá);
- d) výška základného imania – minimálne 5000 PLN;
- e) počet a hodnotu podielov každého spoločníka. Minimálna hodnota jedného podielu je 50 PLN.

K založeniu spoločnosti je tiež potrebné realizovať vklady do imania a vymenovať predstavenstvo. Nákladmi na vyhotovenie spoločenskej zmluvy sú:

- notársky poplatok, výška ktorého je závislá na výške základného imania,
- poplatok za výpis spoločenskej zmluvy,
- daň z občianskoprávných činností vo výške 0,5 % základného imania.

Alternatívnym riešením je registrácia spoločnosti prostredníctvom internetového portálu S24. K tomu, aby sa založila spoločnosť cez internet, je nutné, aby všetky osoby, ktoré podpisujú spoločenskú zmluvu alebo sa účastnia registrácie, mali aktívny účet na portáli S24 a tiež kvalifikovaný elektronický podpis, ktorý bude uznávaný v Poľsku, alebo overený profil ePUAP. Na založenie profilu ePUAP je nutné mať číslo PESEL (poľské rodné číslo). Navyiac, založenie spoločnosti cez internet súvisí s istými obmedzeniami oproti tradičnej metóde. Táto služba je iba v poľskom jazyku a v čase registrácie spoločnosti cez internet spoločníci sp. z o.o. môžu vkladať peňažné prostriedky len na pokrytie základného imania.

Spoločnosť s ručením obmedzeným „v organizácii“

V období medzi uzavretím spoločenskej zmluvy a zápisom do Štátneho súdneho registra (poľský obchodný register – KRS), je spoločnosť činná ako „spoločnosť v organizácii“ a môže podnikáť tak isto ako riadna spoločnosť s ručením obmedzeným. Dôležitým rozdielom je to, že za záväzky sú zodpovedné osoby, ktoré konali v mene spoločnosti (napr. predstavenstvo) a tiež spoločníci, pričom ich zodpovednosť je obmedzená do výšky nekrytého vkladu do spoločnosti.

Registrácia spoločnosti v Štátnom súdnom registri

Po založení sp. z o.o. je nutné ju zaregistrovať v Štátnom súdnom registri, a to podaním žiadosti na okresný súd, ktorý je príslušný pre sídlo spoločnosti. Žiadosť o zápis sa podáva na úradnom formulári, ktorý je treba vyplniť v poľštine. Na zaregistrovanie sa v praxi čaká 3-4 týždne. Poplatok za žiadosť o zápis do registra činí 600 PLN. Pokiaľ ide o čísla NIP a REGON, tak v Poľsku sa pridávajú automaticky počas registrácie do Štátneho súdneho registra.

Dodatočné povinnosti

Okrem registrácie spoločnosti do Štátneho súdneho registra je tiež treba založiť firemný účet v banke a nahlásiť požadované potrebné údaje na správe sociálneho poistenia (Základ Ubezpieczeń Społecznych – ZUS) a daňovom úrade (čísla bankových účtov, informácie o zvláštnom statuse spoločností, predpokladaný počet zamestnancov, miesto výkonu činnosti a kontaktné údaje).

2. Založenie pobočky zahraničného podnikateľa v Poľsku

Pre výkon svojej činnosti na území Poľska, si môžu zahraniční podnikatelia vytvoriť pobočku. Podnikateľ môže v Poľsku založiť aj niekoľko pobočiek. Za záväzky pobočky zodpovedá zahraničný podnikateľ celým svojím majetkom.

Registrácia pobočky v registri podnikateľov v Štátnom súdnom registri

Založenie pobočky nevyžaduje vyhotovenie spoločenskej zmluvy a ani pokrytie základného imania. Najprv je treba prijať rozhodnutie o vytvorení pobočky v Poľsku. Názov pobočky sa musí skladať z originálneho názvu zahraničného podnikateľa, právnej formy preloženej do poľštiny a dodatku „oddział w Polsce“. Dodatočne je treba uviesť osobu, ktorá bude zastupovať pobočku.

Pobočka môže začať svoju činnosť po zápise do registra podnikateľov štátneho súdneho registra. Zápis sa vykonáva na základe žiadosti podanej na okresnom súde, ktorý je príslušný pre sídlo pobočky. Žiadosť o zápis sa podáva na úradnom formulári, ktorý je treba vyplniť v poľštine. Na zaregistrovanie sa v praxi čaká 3-4 týždne a poplatok za žiadosť o zápis do registra činí 600 PLN.

Povinnosti podnikateľa

Podnikateľ musí pre pobočku viesť samostatné účtovníctvo v poľskom jazyku. Zahraničný podnikateľ, ktorý má v Poľsku pobočku, musí daňou z príjmu zdaníť príjmy, ktoré získal na území štátu okrem prípadov, keď niečo iné vyplýva z obsahu medzinárodnej zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia. Čo sa týka predaja a nákupov vedených prostredníctvom pobočky, tie sú zdanené DPH a to podľa pravidiel uvedených v predpisoch vychádzajúcich zo Smernice VAT 2006/112.

Možnosti získania informácií o spoločnosti a miestnom trhu:

Ekvivalent Obchodného registra - Štátny súdny register (Krajowy Rejestr Sądowy):

Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego

ul. Czerniakowska 100, 00-454 Warszawa

tel. 22 39 76 515, 39 76 517

fax 22 39 76 500

<https://bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/krajowy-rejestr-sadowy/>

Do účtovných závierok poľských spoločností je možné nahliadnúť na internetovom portáli KRS - <https://ekrs.ms.gov.pl/> Finančné dokumenty je možné hľadať prostredníctvom vyhľadávača fin. dokumentov (*Przełqdarka dokumentów finansowych*), a to po zadaní čísla KRS danej spoločnosti.

Údaje, ktoré v SR poskytuje Živnostenský register, v PL poskytujú príslušné daňové úrady: <http://www.archbip.mf.gov.pl/>

Firma v Poľsku (poskytuje informácie o miestnom trhu – market research)

Szlachtowskiego 7b/3, Kraków 30-132

+48 509 846 509, +48 12 43 00 377

kontakt@firmavpolsku.eu

<http://www.firmavpolsku.eu/>

Kontaktné adresy na inštitúcie:

Veľvyslanectvo SR vo Varšave

Liłewska 6, 00-581 Warszawa

tel: 0048 22 525 81 10

e-mail: emb.warsaw@mzv.sk

www.mzv.sk/varsava

Generálny konzulát SR v Krakove

ul. Św. Tomasza 34, 31-027 Kraków

tel. +48 12 425 4970

e-mail: cg.krakow@mzv.sk

www.mzv.sk/cgkrakow

Slovenský inštitút

Krzywe Kolo 12/14a, 00-270 Warszawa
tel. +48 22 635 7774
e-mail: instytut_slowacki@wp.pl
www.mzv.sk/sivarsava

Zahraničné zastúpenie pre cestovný ruch v Poľsku

mobil: +48/606 236 044
e-mail: office.pl@slovakia.travel
www.slovakia.travel

Slovensko-poľská obchodná komora **Žilinská regionálna komora SOPK**

Háľkova 31, Žilina, 010 01
č.tel.: +421 41 7235 102
email: polskoza@za.scci.sk

Poľsko-slovenská priemyselná komora

ul. Kazimierza Wielkiego 43/12, 30-074 Kraków
tel./fax: + 48 12 633-57-67
mob: +48 601 469 053
office@proslovakia.com.pl
pl.sk.izba@gmail.com, <http://www.polskoslowackaizba.pl/>

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

• **vízové formality, režim vstupu a pobytu**

Občania SR môžu cestovať do krajiny s platným pasom alebo občianskym preukazom. Pre registráciu občanov SR na pobyt v PR platia všeobecné predpisy pre občanov EÚ (pobyt do 3 mesiacov bez registrácie, nad 3 mesiace povinnosť registrácie pobytu na príslušnom krajskom úrade).

• **doprava a odporúčané dopravné spojenia**

Medzi hlavnými mestami SR a PR neexistuje priame letecké spojenie. Pri cestovaní do PL je možné využiť existujúce vlakové a autobusové spojenie, ako aj cestu automobilom (<http://rozklad-pkp.pl/> , <http://rozklady.pl/>).

Letecká doprava

Varšava-Viedeň/Viedeň-Varšava (WizzAir, Ryanair)

- Ryanair (Viedeň-Schwechat-Varšava Modlín), LOT (Košice-Letisko Fryderyka ChopinaVaršava), Austrian Airlines (Viedeň-Schwechat-Letisko Fryderyka ChopinaVaršava)

Košice-Varšava/Varšava – Košice, (LOT)

- Ryanair (Košice – Varšava Modlín), LOT (Košice – Letisko Fryderyka ChopinaVaršava)

Autobusová doprava

- Z východného Slovenska priamym autobusom do Krakova a Varšavy: priame spojenie prináša poskytovateľ mobility FlixBus od septembra 2018 - každodenná medzinárodná linka, ktorá spája Košice, Prešov a Bardejov s Krakovom a Varšavou, www.flixbus.sk.

- FlixBus: Budapešť-Varšava (cez Zvolen, Banskú Bystricu, Donovaly, Ružomberok, Dolný Kubín)

- Spoločnosť LEO Express, denne medzinárodná linka z Košíc do Poľska na trase Košice – Poprad (prestup v Ostrave) - Krakow (letisko, centrum) www.leoexpress.pl.

Vlaková doprava

- vlak EuroCity Bathory z Budapešti cez Bratislavu do Varšavy;

- ďalšie diaľkové vlaky s prestupom cez Českú republiku

- medzištátny spoj R 420 a R 421 Žilina-Gdynia – nie priamy spoj (prestup v Bohumíne, Varšave)
- priame lôžkové a ležadlové vozne z Budapešti cez Bratislavu do Krakova a Varšavy
- osobné vlaky zo Žiliny cez Čadcu do Zwardoňa s prípojom do Varšavy
- osobné vlaky z Medzilaboriec do Sanoku a Rzeszowa počas letnej sezóny cez víkend

- ubytovanie

Ceny za ubytovanie sa odvíjajú od úrovne hotela a miesta. Stredný štandard sa pohybuje od 100 EUR, luxusné hotely 200 EUR a viac. Vo väčšine štandardných ubytovacích zariadení je možná elektronická rezervácia a platba kartou.

<http://www.hotele-polskie.pl/>, <http://www.hotele.pl/>, <http://www.booking.com/>

- zdravotné poistenie

Občanom SR je v prípade potreby v krajine poskytnutá nevyhnutná a neodkladná lekárska starostlivosť na základe Európskeho zdravotného preukazu v štátnych zariadeniach. Pre ošetrovanie v sieti súkromných zdravotníckych zariadení sa odporúča komerčné zdravotné prípoistenie;

- sviatky a voľné dni

1. január – Nový rok,

6. január – Traja králi,

Veľkonočná nedeľa a pondelok – pohyblivé sviatky,

1. máj – sviatok práce,

3. máj – výročie prijatia prvej ústavy v r. 1791,

Máj/Jún - Turíce – pohyblivý sviatok (50 dní po Veľkej noci),

Máj/Jún - Božie telo – pohyblivý sviatok (druhý štvrtok po Turícach),

15. august – Nanebovzatie Panny Márie,

1. november – sviatok Všetkých svätých,

11. november – Deň nezávislosti,

25.- 26. december – Vianoce

- dôležité telefónne čísla

Medzinárodné číslo zo SR do PR (Varšava): 0048/22/; Pohotovostná linka (koordinuje políciu, zdravotníctvo a hasičov): 112; Veľvyslanectvo SR vo Varšave 22/5258110; Polícia 997; Záchraná lekárska služba 999; Požiarnici 998; Záchraný systém na cestách 981; Informácie o tel. číslach 118 913; Informácie o medzinárodných tel. číslach 118 912; Medzinárodná tel. ústredňa 9051.

Zoznam kontaktov a webových stránok významných ekonomických štátnych inštitúcií:

<https://msz.gov.pl/> (Ministerstvo zahraničných vecí)

<http://www.mrpit.gov.pl/> (Ministerstvo rozvoja, práce a technológií)

<http://www.minrol.gov.pl/> (Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka)

<http://www.mf.gov.pl/> (Ministerstvo financií)

<http://ms.gov.pl/> (Ministerstvo spravodlivosti)

<http://www.kig.pl/> (Poľská obchodná komora)

<http://www.paih.gov.pl/> (Poľská agentúra investícií a obchodu)

<http://www.parp.gov.pl/> (Poľská agentúra pre rozvoj podnikania)

<http://www.polskoslowackaizba.pl/> (Poľsko-slovenská priemyselná komora)

<http://www.kuke.com.pl/> (Korporácia pre poisťovanie exportných úverov, a.s.)

<http://www.gddkia.gov.pl/pl/1037/sprawdz-na-mapie-przygotowanie-drog-i-autostrad>

(Generálne riaditeľstvo štátnych ciest a diaľnic, cesty vo výstavbe)

<https://www.trade.gov.pl/en/> (Portál na podporu exportu)

Dátum: máj 2022